

טיוטת תקנות

א. שם התקנות המוצעות

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (אגרות), התשפ"ה-2025

ב. מטרת התקנות המוצעות והצורך בהן

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני) (אגרות), התשס"ו-2006 קובעות כי על יועץ פנסיוני וכן סוכן שיווק פנסיוני יחולו הוראות תקנות הפיקוח על עסקי הביטוח (אגרות), התשמ"ד-1984, (להלן: "התקנות"), כאילו היו סוכן יחיד או תאגיד, לפי העניין.

בניגוד למצב שחל טרם כניסת רפורמת בכר לתוקף, בו נותני השירותים הפיננסיים פעלו תחת רגולציה בסיסית בלבד, כניסתה לתוקף של רפורמת בכר וכינון משטר הרישוי הביאו להרחבת והעמקת האסדרה, הפיקוח והאכיפה בתחום הביטוח, כך שכיום סוכני ביטוח, יועצים ומשווקים כפופים לדרישות רגולטוריות מקיפות. בנוסף, בעקבות רפורמת בכר, חוקקה הכנסת בשנת 2005 את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ה-2005 במסגרתו ניתנה לראשונה הגדרה לעיסוק הייעוץ פנסיוני וכן הוסדרו רישיונות ייעודיים ליועצי ביטוח פנסיוניים, סוכני ביטוח פנסיוניים, סוכני שיווק פנסיוני, תאגידי ייעוץ פרטיים ובנקים מייעצים, עבורם נקבעו הוראות דין רחבות ומפורטות שלא היו בתוקף בעת התקנת התקנות, שכוונו לסוכני ביטוח ולמבטחים.

התקנות המוצעות מבקשות לקבוע את שיעור האגרות שיוטלו על משווקים פנסיוניים ויועצים פנסיוניים, בהתאם לסוגי הפעילות והשירותים הרגולטוריים המוענקים להם על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן – "הרשות").

התקנות המוצעות יאפשרו הקצאת משאבים מספקים ומותאמים לרשות לשם חיזוק הפיקוח על יועצים פנסיוניים וסוכני שיווק פנסיוניים, פיקוח שתכליתו העיקרית היא הגנה על ענייני המבוטחים המקבלים ייעוץ מהיועצים והמשווקים בנוגע למוצרי ביטוח אותם הם מעוניינים לרכוש מהגופים המוסדיים.

ג. להלן נוסח טיוטת התקנות המוצעות:

טיוטת תקנות מטעם משרד האוצר:

טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביועץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני) (אגרות),

התשפ"ד-2024

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 42 ו-44 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (יועץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005¹ (להלן – החוק) ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות	1.	בתקנות אלה –
		"בחינה ליועץ פנסיוני" - כמשמעותה בסעיף 5(א)(4) לחוק;
		"בחינה לסוכן פנסיוני" – כמשמעותה בסעיף 6(א)(5) לחוק;
אגרות הגשת בקשה לקבלת רישיון יועץ פנסיוני, רישיון סוכן ביטוח פנסיוני ורישיון משווק פנסיוני	2.	(א) יחיד המבקש לקבל רישיון לעסוק כיועץ פנסיוני, כסוכן ביטוח פנסיוני או כסוכן שיווק פנסיוני ישלם בעד הגשת הבקשה לקבלת רישיון אגרה בסך 1,158 שקלים חדשים.
		(ב) תאגיד המבקש לקבל רישיון לעסוק כיועץ פנסיוני ישלם בעד הגשת בקשה לקבלת רישיון, אגרה בסך 2,316 שקלים חדשים.
אגרה שנתית של יועץ פנסיוני, סוכן ביטוח פנסיוני ושל משווק פנסיוני	3.	(א) יחיד שהוא יועץ פנסיוני, סוכן ביטוח פנסיוני או סוכן שיווק פנסיוני, ישלם אגרה שנתית בעד כל שנה קלנדרית בסך 1,158 שקלים חדשים.
		(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), בשנה הקלנדרית שבה התקבל הרישיון ובשתי השנים הקלנדריות העוקבות, יעמוד סכום האגרה השנתית שישלם יחיד שהוא יועץ פנסיוני או סוכן שיווק פנסיוני, על שיעור של חמישים אחוזים מסכום האגרה השנתית שנקבע לפי תקנת משנה (א).
		(ג) יועץ פנסיוני שהוא תאגיד ישלם אגרה שנתית בעד כל שנה קלנדרית בסך 5,000 שקלים חדשים.

¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 918; ס"ח התשפ"ד מס' 3117 עמ' 175.

סכום האגרה שנתית בשנת סיום הרישיון	4.	על אף האמור בתקנה 3, בעד השנה הקלנדרית שבה הסתיים תוקפו של רישיון, יעמוד סכום האגרה השנתית שישלם יועץ פנסיוני, סוכן ביטוח פנסיוני או סוכן שיווק פנסיוני, כמפורט להלן, ובלבד שבעל הרישיון לא ביקש את חידוש רישיונו -
		(1) היה תוקף הרישיון עד לאחר 1 ביולי – תשולם אגרה שנתית מלאה ;
		(2) היה תוקף הרישיון עד יום 30 ביוני – תשולם מחצית האגרה השנתית ;
		(3) היה תוקף הרישיון עד יום 31 במרס – לא תשולם אגרה שנתית.
אגרות בעד בחינות ליועץ פנסיוני, לסוכן ביטוח פנסיוני ולמשווק פנסיוני	5.	(א) בתקנה זו –
"בחינה" – כל אחת מהבחינות המנויות להלן, כהגדרתן בתקנות פטור – הכשרה, התמחות ובחינות-		
(1) בחינה ביסודות הביטוח ;		
(2) בחינות גמר בביטוח פנסיוני ;		
"תקנות הכשרה התמחות ובחינות" – תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (בקשה לרישיון, הכשרה, התמחות ובחינות של סוכני ביטוח, יועצים פנסיוניים וסוכני שיווק פנסיוני), התשס"ו-2006.		
"תקנות פטור מחובת בחינות" – תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (פטור מחובת התמחות או בחינות של סוכני ביטוח, יועצים פנסיוניים וסוכני שיווק פנסיוני), התשס"ו-2006.		
		(ב) יחיד המבקש להיבחן בבחינה ליועץ פנסיוני, לסוכן ביטוח פנסיוני או לסוכן שיווק פנסיוני, ישלם בעד כל בחינה שבה הוא מבקש להיבחן, אגרה בסך של 390 שקלים חדשים.
		(ג) בעד ערר על תוצאות בחינה תשולם אגרה בסך 480 שקלים חדשים.

		(ד) יחיד המגיש בקשה לפטור מחובת בחינות ישלם אגרה בעד הגשת הבקשה, כמפורט להלן –
--	--	--

(1) בקשה לפטור לפי הוראות תקנה 2(1), 2(2) או 2(3) לתקנות פטור מחובת בחינות – 325 שקלים חדשים ;

(2) בקשה לפטור לפי הוראות תקנה 2(4) לתקנות פטור מחובת בחינות – 350 שקלים חדשים ;

(3) בקשה לפטור לפי הוראות תקנה 4(א) לתקנות פטור מחובת בחינות או לפי סעיף 9(ב) לחוק – 1,001 שקלים חדשים.

מועדי תשלום האגרה	6.	(א) האגרות לפי תקנות 2 ו-5 ישולמו בעת הגשת בקשת הרישיון, בעת הרישום לבחינה, או בעת הגשת ערר עליה, לפי העניין.
		(ב) האגרות השנתיות לפי תקנה 3 ישולמו לא יאוחר מיום 31 בינואר.
		(ג) על אף האמור בתקנת משנה (ב), בעל רישיון אשר קיבל את רישיונו לאחר יום 15 בינואר, ישלם את האגרה השנתית לא יאוחר מתום 30 ימים ממועד קבלת הרישיון.
הצמדה למדד	7.	(א) בתקנה זו-
		"מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ;
		"המדד החדש" – המדד הידוע ביום השינוי ;
		"המדד היסודי" – המדד שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי הקודם, ולעניין יום השינוי הראשון שלאחר תחילתן של תקנות אלה – המדד הידוע ביום תחילתן.
		(ב) סכומי האגרות הקבועים בתקנות אלו ישתנו ב-1 בנובמבר של כל שנה קלנדרית (להלן – יום השינוי), לפי שיעור השינוי שחל במדד החדש לעומת המדד היסודי.
		(ג) סכום שהשתנה כאמור בתקנת משנה (ב) יעוגל לשקל החדש השלם הקרוב.
		(ד) הממונה יפרסם את סכומי האגרות המעודכנים, כפי שהשתנו כאמור בתקנות משנה (ב) ו-(ג).

קנס	8.	לא שולמה אגרה שנתית במועד הקבוע בתקנות אלה, יתווספו לסכום האגרה הפרשי הצמדה בשיעור עליית המדד שפורסם לאחרונה לפני מועד התשלום, בצירוף ריבית צמודה בשיעור של 3% לשנה.
תחילה	9.	תחילתן של תקנות אלה ששה חודשים מיום פרסומן.
ביטול	10.	תקנות הפיקוח על שירותים פיננסים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני)(אגרות), התשס"ו-2006 – בטלות.

ב _____ התש _____ (ב _____ ב _____ 20)

[תאריך עברי] (תאריך לועזי)

(חמ _____ 3-)

_____[חתימה]

שר האוצר

בצלאל סמוטריץ'

דברי הסבר

בספטמבר 2004 פורסם דו"ח צוות ועדת בכר לענין הרפורמה בשוק ההון שנועד להמליץ על שורת פעולות הנדרשות לצורך הגברת התחרות והפחתת הריכוזיות בשוק ההון בישראל. בעקבות פרסום הדו"ח נערכו שורת עדכוני חקיקה שהובילו להגברת השקיפות בשוק ההון, לכניסת שחקנים חדשים לשוק הביטוח ולהגברת התחרות, באיכות השירות ובשקיפות הפעילות של הסוכנים וחברות הביטוח, יחד עם הרחבה ניכרת של ההיקף הפיקוח והאכיפה על גופים פיננסיים. בעקבות פרסום הדו"ח, חוקקה הכנסת בשנת 2005 את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ה-2005 (להלן – "החוק" או "חוק היעוץ") בו לראשונה ניתנה הגדרה לעיסוק הייעוץ הפנסיוני האובייקטיבי וכן לשיווק הפנסיוני שלגביו קיימת זיקה לגוף המוסדי. משכך הוסדרו במסגרת חוק הייעוץ רישיונות ייעודיים ליועצי ביטוח פנסיוניים וסוכני שיווק פנסיוני לגביהן הוסדרו הוראות דין רחבות ומפורטות.

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני) (אגרות), התשס"ו-2006 קובעות כי על סוכן פנסיוני וכן סוכן שיווק פנסיוני יחולו הוראות תקנות הפיקוח על עסקי הביטוח (אגרות), תשמ"ד-1984 (להלן – "התקנות"), כאילו היו סוכן יחיד או תאגיד, לפי הענין.

לאור חלוף הזמן ממועד התקנת התקנות והעמקת הפיקוח על היועצים והמשווקים הפנסיונים, עלה צורך בהתקנת תקנות אגרות חדשות שישקפו את עלויות הפיקוח העדכניות של הרשות על היקפי פעילותם. התקנות המוצעות נועדו להגשים את תכליות חוק ולאפשר פיקוח אפקטיבי על פעילות הגורמים המפוקחים. על פי התקנות המוצעות, סכומי האגרות ישולמו ביחס לסוג הרישיון ולהיקף הפעילות שהוא מאפשר, כמו גם ביחס לטיב ולאופי הפעילות של נותן השירותים הפיננסיים ולעלויות מתן הרישיונות והבדיקות שנערכות לשם הנפקתם על ידי הרשות והפיקוח השוטף שנעשה על ידה. כך, מוצע להטיל אגרות בשיעורים שיפורטו בתקנות בנוגע ליועצים פנסיוניים, סוכני שיווק פנסיוני ותאגידי ייעוץ פנסיוניים, בהתאם לסוגי הפעילות והשירותים הרגולטוריים המוענקים להם על ידי רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון עוד מוצע לקבוע הנחות בתשלום האגרה לבעלי רישיון חדשים על מנת לעודד את הפעילות והתחרות בתחום, ובמקביל להקל על אוכלוסייה ותיקה במתן הנחות לאזרחים ותושבים ותיקים המחזיקים ברישיונות פעילים.

התקנות המוצעות יאפשרו אפוא הקצאת משאבים מספקים לרשות שוק ההון לשם הגברה וחיזוק הפיקוח על היועצים הפנסיוניים, סוכני השיווק הפנסיוניים ותאגידי הייעוץ הפנסיוני, פיקוח שתכליתו העיקרית היא הגנה על ענייני המבוטחים והחוסכים, שקיבלו ייעוץ מגורמים אלה בנוגע למוצרי ביטוח וחיסכון שהם מבקשים לרכוש באמצעותם מהגופים המוסדיים.

לתקנה 1

מוצע להגדיר מהן בחינות ליועץ פנסיוני ולסוכן פנסיוני, כהגדרתן בחוק היעוץ ושמפורטות גם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (בקשה לרישיון, הכשרה, התמחות ובחינות של סוכני ביטוח, יועצים

לתקנה 2

מוצע לקבוע כי יחיד המבקש לקבל רישיון לעסוק כיועץ פנסיוני או כסוכן שיווק פנסיוני, ישלם אגרת בקשה בסך של 1,158 שקלים חדשים ותאגיד לייעוץ פנסיוני ישלם אגרת בקשה להקמת תאגיד בסך של 2,316 שקלים חדשים. זאת בכדי לשקף את העלויות המוטלות על הרשות במסגרת בחינת בקשת הרישיון ועמידתה בהוראות הדין.

לתקנה 3

לעניין תקנת משנה (א), מוצע לקבוע אגרה שנתית ליועץ פנסיוני או סוכן שיווק פנסיוני בסך של 1,158 שקלים חדשים בעד כל שנה קלנדרית. סכומים אלו משקפים את עלויות הפיקוח השונות במהלך השנה, בהן נדרשת הרשות לשאת במסגרת הפיקוח והבקרה שהיא מנהלת על פעילות בעלי הרישיון. לעניין תקנת משנה (ב), מוצע לקבוע הנחה לבעלי רישיון חדשים כדי נועדו לעודד כניסה של יועצים ומשווקים חדשים לענף ולהגביר את התחרות בתחום. לעניין תקנת משנה (ג), מוצע לקבוע כי יועץ פנסיוני שהוא תאגיד ישלם אגרה שנתית בסך של 5,000 ₪ בעד כל שנה קלנדרית. הסכום המוצע זאינה תלויה בהיקף הפעילות, בין היתר לעודד פעילות בתחום הייעוץ הפנסיוני שהינו אובייקטיבי, בתחום שבו קיימים ניגודי עניינים מובנים.

לתקנה 4

מוצע לקבוע כי במקרה שבו תוקף רישיון של יועץ פנסיוני או משווק פנסיוני פג, ובעל הרישיון לא הגיש בקשה לחידושו, תחול עליו חובת תשלום אגרה שנתית בהתאם לתקופת תוקפו של הרישיון בשנה הקלנדרית בה הוא פג. הסעיף מסדיר את החישוב של סכום האגרות השנתיות בהתאם למועד תוקפם של הרישיונות וזאת במקרים בהם לא הוגשה בקשה לחידוש הרישיון וזאת על מנת להקל על ציבור משלמי הרישיונות הרלוונטיים בתקנות אלה, כך שלא תיגבה מהם אגרת רישוי מלאה במקרה שפג תוקף רישיונם לפני תום השנה הקלנדרית, בהתאם למדרג המפורט בתקנות המוצעות.

לתקנה 5

לעניין תקנת משנה (א), מוצע להגדיר בתקנות מהן הבחינות בהן נדרש לעמוד מבקש רישיון יועץ פנסיוני ומשווק פנסיוני והוראות הדין הרלוונטיות החלות על הבחינות הנזכרות. כחלק מתהליך ההכשרה של יועצים פנסיוניים וסוכני שיווק פנסיוניים, נדרשים מבקשי הרישיון לעבור בחינות רישוי ביסודות הביטוח ובחינות הגמר בענף הפנסיוני. רשות שוק ההון עורכת בחינות רישוי פעמיים בשנה ולשם כך מתפעלת מערך משמעותי לניהול הבחינות הכולל את כתיבת הבחינות, עריכתן ובדיקתן, לרבות מתן האפשרות לקבלת

פטור מבחינה אחת או יותר ולערעור על תוצאות הבחינות. בנוסף לאמור, הרשות מבצעת סטטיסטיקות של הציונים ושאלות הבחינה, ובסיומו של כל מועד בחינות הרשות מפרסמת ברשומות את התוצאות של הבחינות והסטטיסטיקות שבוצעו ושניתן לפרסמן. ניהול המערך האמור מחייב משאבים ניכרים מצד הרשות, משאבים שהלכו והתייקרו עם השנים בין היתר בשל הגידול בהיקף הנבחנים משנה לשנה ובהיקף הבקשות לקבלת פטור מבחינות באופן שמחייב הקצאת משאבים ניכרת לבחינת עמידתם של המבקשים בקריטריונים השונים שנקבעו לקבלת הפטור.

לעניין תקנת משנה (ב), מוצע לקבוע כי יחיד המבקש להיבחן בבחינה ישלם בעד כל בחינה שבה הוא מבקש להיבחן, אגרה בסך של 390 שקלים חדשים. הסכום האמור משקף את העלויות בהן נדרשת הרשות לשאת לצורך הקמת ותפעול מערך הבחינות, כגון מאגר שאלות לבחינות, השגחה על מינוי הנהלים בעת ההשתתפות בבחינות, פרסום ציונים וכיו"ב. השוואת גובה האגרה בעד כל בחינה מקורה בעובדה לפיה המשאבים הכרוכים בהוצאה לפועל של כל סוג בחינה הינם זהים.

לעניין תקנת משנה (ג), מוצע לקבוע כי בעד ערר על תוצאות בחינה תשולם אגרה בסך של 480 שקלים חדשים. כי הרציונל לקביעת אגרה בגין הגשת ערר בשיעור גבוה יותר מאגרה בעד הבחינה עצמה נעוץ בכך שהמשאבים הכרוכים בטיפול בבקשת הערר מצד הרשות גדולים יותר.

לענין תקנת משנה (ד), מוצע לקבוע כי יחיד המגיש בקשה לפטור מחובת בחינות ישלם אגרה בעד הגשת הקשה, כמפורט להלן:

(1) בקשה לפטור מבחינת יסודות הביטוח על בסיס השכלה - 325 שקלים חדשים;

(2) בקשה לפטור מבחינת יסודות הביטוח על בסיס ניסיון מקצועי - 350 שקלים חדשים;

(3) בקשה לפטור מכלל הבחינות על בסיס ניסיון מקצועי - 1,001 שקלים חדשים.

הטעם למדרג בגובה האגרות הנזכרות הוא שבחינתה של הרשות את בקשת הפטור על בסיס ניסיון מקצועי או על בסיס ניסיון מקצועי כרוכה בבחינה מעמיקה וארוכה יותר ודורשת משאבים רבים יותר, מאשר בקשת פטור על בסיס השכלה אקדמית.

לתקנה 6

לעניין תקנת משנה (א), מוצע לקבוע כי האגרות ישולמו בעת הגשת בקשת הרישיון, בעת הרישום לבחינה, או בעת הגשת ערר עליה. הנימוק לגביית האגרה כבר בעת הגשת הבקשה לרישיון הוא שהרשות נדרשת להקצות משאבים רבים בטיפול בבקשת הרישיון, בין אם ניתן הרישיון בסיום בחינת הבקשה ובין אם לאו; כגון זיהוי ובדיקת תנאי הקדם לקבלת הרישיון בהתאם לתנאים בחוק לרבות זיהוי, כשירות, בדיקה של בעלי המניות ובעלי השליטה, היסטוריית פעילות ומידע מוקדם ברשות ומחוצה לה, גורמים קשורים, בדיקות של מרשם פלילי, חדלות פירעון וכדו', ובשים לב לכך שבעת דחיית בקשה מושקעים דרך כלל משאבים גדולים יותר.

לעניין תקנת משנה (ב) מוצע לקבוע כי מועד תשלום האגרה השנתית יהיה לא יאוחר מיום 31 בינואר של כל שנה קלנדרית.

לענין תקנת משנה (ג), מוצע לקבוע כי מועד תשלום אגרה חלופי, כאשר בעל הרישיון קיבל את רישיונו לאחר המועד האחרון שנקבע בתקנות לתשלום האגרה (31 בינואר) – לא יאוחר מ-30 יום ממועד קבלת

הרישיון.

לתקנה 7

לעניין תקנת משנה (א), מוצע להגדיר מהם סוגי מדד המחירים לצרכן שמפורסם ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שעל יסוד השינוי ביניהם (ככל שחל שינוי) יערך חישוב ההצמדה למדד ועדכון שיעור השינוי בגובה האגרות, בכדי להבטיח את ערכם הכלכלי והריאלי של סכומי האגרות.

לעניין תקנת משנה (ב), מוצע לקבוע כי סכומי האגרות הנקובים בתקנות אלה יעודכנו באופן אוטומטי מדי שנה ב-1 בנובמבר בהתאם לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן. שיעור העדכון ייקבע בהתאם לפער בין מדד המחירים לצרכן במועד העדכון לבין המדד לבין המדד הידוע ביום תחילת התקנות או המדד האחרון שפורסם לפני יום השינוי הקודם, לפי העניין.

לענין תקנת משנה (ג), מוצע לקבוע כילצורך הנוחות מוצע לקבוע כי סכום האגרה המעודכן יעוגל לשקל החדש השלם הקרוב.

לענין תקנת משנה (ד), מוצע לקבוע כי הממונה יפרסם את סכומי האגרות שהשתנו בכדי להביא לידיעת הציבור את עדכון סכומי האגרות שיועצים פנסיוניים, סוכני שיווק פנסיוניים או תאגידי ייעוץ פנסיוניים נדרשים לשלם.

לתקנה 8

מוצע לקבוע כי יועצים פנסיוניים או משווקים פנסיוניים שלא שילמו את האגרה במועד הנקוב יידרשו לשלם את האגרה בצירוף ריבית צמודה של 3% לשנה וזאת כדי לעודד את תשלום האגרה במועד שנקבע בתקנות.

לתקנה 9

מוצע לקבוע כי מועד תחילתן של התקנות המוצעות הוא ששה חודשים מיום פרסומן, וזאת בכדי לאפשר לשוק ולמערכות המיכון הממוחשבות ברשות תקופת הערכות מספקת להחלת ההסדר החדש.

לתקנה 10

מוצע לקבוע כי עם כניסתו לתוקף של ההסדר החקיקתי החדש שחל על גביית אגרות מיועצים פנסיוניים או משווקים (פנסיונים) במסגרת התקנות המוצעות, יבוטל ההסדר החקיקתי הקודם שחל – תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ביעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני) (אגרות), התשס"ו-2006.